

Prædiken til 13. søndag efter trinitatis

Luk. 10, 23-37

Dette hellige evangelium skriver evangelisten Lukas: Så vendte Jesus sig til disciplene og sagde til dem alene: »Salige er de øjne, som ser det, I ser. For jeg siger jer: Mange profeter og konger har ønsket at se det, I ser, og fik det ikke at se, og at høre det, I hører, og fik det ikke at høre.« Da rejste en lovkyndig sig og ville sætte Jesus på prøve og spurgte ham: »Mester, hvad skal jeg gøre for at arve evigt liv?« Han sagde til ham: »Hvad står der i loven? Hvad læser du dér?« Manden svarede: »Du skal elske Herren din Gud af hele dit hjerte og af hele din sjæl og af hele din styrke og af hele dit sind, og din næste som dig selv.« Jesus sagde: »Du har svaret rigtigt. Gør det, så skal du leve.« Men han ville retfærdiggøre sig selv og spurgte Jesus: »Hvem er så min næste?« Jesus svarede og sagde: »En mand var på vej fra Jerusalemlen ned til Jeriko og faldt i hænderne på røvere. De trak tøjet af ham og slog ham, så gik de og lod ham ligge halvdød. Tilfældigvis kom en præst den samme vej; han så manden, men gik forbi. Det samme gjorde en levit, der kom til stedet; også han så ham og gik forbi. Men en samaritaner, som var på rejse, kom hen til ham, og han fik medynk med ham, da han så ham. Han gik hen og hældte olie og vin i hans sår og forbandt dem, løftede ham op på sit ridedyr og bragte ham til et herberg og sørgede for ham. Næste dag tog han to denarer frem, gav værten dem og sagde: Sørg for ham, og hvad mere du lægger ud, vil jeg betale dig, når jeg kommer tilbage. Hvem af disse tre synes du var en næste for ham, der faldt i røvernes hænder?« Den lovkyndige svarede: »Han, som viste ham barmhjertighed.« Og Jesus sagde: »Gå du hen og gør ligeså!« Lukasevangeliet 10,23-37

Det begynder så godt, dagens evangelium. ”Salige er de øjne som ser, det I ser. Heldige er de, der hører det I hører.” Jesus taler direkte til disciplene og til os. Salige er vi, fordi vi har Guds ord midt iblandt os. Derfor er denne gudstjeneste en fest, ligesom enhver gudstjeneste er det. For Gud har sendt sin søn til os med et godt budskab: Gud og mennesker hører sammen, han vil tage sig af os og være vores Gud.

Så godt begynder søndagens tekst, men vi har næsten glemt indledningen, for det etiske spørgsmål trænger sig på: ”Hvem er min næste og hvor meget skal jeg elske ham?” Den lovkyndige ville sætte Jesus på prøve, han spurgte: ”Hvad skal jeg gøre for at arve evigt liv?” Spørgsmålet har betydning, ikke kun for ham, men for alle os, der håber at livet ikke slutter ved døden, men at der må være noget mere; noget vi kan trøste os ved, når vi mister dem, vi elsker, og når livet går ad helvede til. Hvad skal jeg gøre for at komme i Guds himmel?

Jesus svarede som så mange gange før med et modspørgsmål: ”Hvad står der i loven?” Her er den skriftkloge på hjemmebane. Han kan hele loven udenad, så som en artig lille skolepige reciterer han straks: ”Du skal elske Herre din Gud af hele dit hjerte og hele din sjæl og hele din styrke og af hele dit

sind, og din næste som dig selv.” Dermed er den sag jo opklaret, men foran den lovkyndige åbnede sig nu en svimlende afgrund, for hvem er så næsten? Er det alle og enhver? Hvordan kan vi vide, om vi har gjort det godt nok, om vi har hjulpet vores næste nok?

Kan vores næste begrænses til det menneske der står lige foran os eller er det også alle andre? Selvfølgelig vil vi træde til, når vi en sommerdag er på Dyrehavsbakken med familien og en fremmed mand pludselig falder om med et hjerteslag. Vi vil glemme alt om rutsjebanekøen og storme ud for at finde en hjertestarter, for selvfølgelig vil vi hjælpe - det manglede da bare. Men vil vi også hjælpe tyskeren, der på sin luftmadras i fralandsvind er drevet alt for langt ud fra stranden på Vestkysten? Vil vi overlade det til andre at ringe til kystvagten, imens vi sparker skoene af og kaster os i bølgerne, uden at vide om vores redningsaktion vil lykkes?

*Du skal elske din næste som dig selv,
du har døgnvagt på din egen sjæls hotel,
du skal åbne dine døre
og lad folk gå ind med pløre.*

Sådan sang vi med Iben Krogsdal lige før. For Iben Krogsdal er næsten også det menneske, du ikke kan lide. Ham den irriterende nabo, ham der altid snakker for meget om sig selv, også ham skal du lukke op for, når han har brug for hjælp.

Lignelsen om den barmhjertige samaritaner bliver hurtigt politisk. Der er mange bibelske fortællinger, som jeg ikke ved, hvad de forskellige politiske partier mener om, men lige præcis lignelsen om den barmhjertige samaritaner dukker ofte op i politik – for hvem er min næste? Er det fru Nielsen på

plejehjemmet, er det de fremmede som kommer til landet for at bo og arbejde her, er det polske kvinder som kommer for at få en abort, fordi det er forbudt i deres eget land, og endelig, er de fremmede uden for landets grænser også vores ansvar?

For 20 år siden gik Danmark med i krigen i Afghanistan, fordi vi troede, vi kunne gøre en forskel. Vi troede, at vi kunne genoprette lov og orden i landet, vi troede, at vi kunne udradere de terrororganisationer, som Afghanistan husede. I de sidste uger har tv og de sociale medier strømmet over med billeder af et land i kaos og ulykkelige flygtninge. Hvad var meningen? spørger vi hinanden i dag. 44 danskere døde undervejs, krigen har kostet millioner af kroner. Et sted i Danmark sidder en ung pige, hun var 6 år, da hendes far døde. Var det faderens liv værd? spørger hun. Han kom ikke med til hendes konfirmation eller studentertest, han bliver ikke morfar til hendes børnebørn. Et andet sted sidder en far, som mistede sin søn. Han får ikke børnebørn, han kan ikke dele sit liv med sin voksne søn. Resten af livet må han bære på den sorg det er at miste et barn.

”Var det prisen værd?” blev Anders Fogh Rasmussen spurgt om i tv-avisen sidste søndag.

”Ja,” svarede han klart, ”Danmark har gjort en forskel.” I krigens 20 år har kvinder kunnet gå frit, børnene er kommet i skole, der er bygget veje og infrastruktur. ”Nej, det var ikke prisen værd,” svarer den amerikanske soldat og forfatter Eric Edstrom. Hans oplevelse af krigen var, at de amerikanske soldater byggede veje for at få forsyninger frem. Taleban sprang vejene i luften og så måtte soldaterne bruge forsyningerne på at bygge nye veje, så de igen kunne få nye forsyninger, så de kunne bygge nye veje, når Taliban igen sprang dem i luften og sådan

gik tiden. Nyttede det i det hele taget noget?

”Nej, det var ikke prisen værd”, svarer den danske pige der har mistet sin far, ”Nej, det var ikke prisen værd” svarer faren der har mistet sin søn, - *for hvad er et menneskeliv i det hele taget værd?* Var det anderledes, hvis vi havde vundet krigen? Hvis vi kunne trække os ud af Afghanistan i ro og orden, hvis pigerne kunne gå i skole og indbyggerne demokratisk vælge en regering, ville det så have været umagen og de mange menneskeliv værd?

Nej, for i Danmark sidder stadig en datter med en død far, der er fædre, der har mistet deres sønner og kvinder, der har mistet deres elskede. For familien kan et tabt menneskeliv aldrig vejes op af andres lykke. De vil altid, trods udfaldet af krigen, sidde tilbage med sorgen. Soldater og alle de udsendte medarbejdere kæmpede og gjorde deres bedste. De kæmpede for fred og frihed, de kæmpede for sandheden, og det er altid umagen værd! Sandheden er altid værd at kæmpe for, den kan ikke værdisættes!

Kaj Munk skrev engang i et brev til sin ven: ”Aldrig, aldrig, aldrig spørge om det nytter, men om det er sandt!”

Når vi ser en næste, der trænger til vores hjælp, så måler vi på vores egen menneskelige skala: ”Kan det nu betale sig, nytter det noget?” Nytter det at kaste sig i bølgerne for at redde en tåbelig badegæst i fralandsvind, nytter vores arbejde, vores møje, vores sved?

Aldrig, aldrig, aldrig spørge om det nytter, men om det er sandt.

Sagen er, at vi ikke har det fulde overblik. Nyttede den danske indsats i Afghanistan?

Tilsyneladende ikke, men kampen er ikke ovre endnu. I de 20 år Danmark har været i landet, er der bygget veje, hospitaler, børnene har gået i skole, de unge er blevet uddannet. De frø, der er sået, har ikke vokset sig store og modstandsdygtige endnu, men i skjul under jorden spirer det. Det kan være, at kvinderne samler deres døtre til hjemmeskole, det kan være, at modstanden mod det totalitære styre vokser sig stærk i det skjulte. Man kan give kvinder en burka på, man kan lovgive om længden på mændenes skæg, men den viden, det afghanske folk har suget til sig i de seneste år, den kan man ikke tage fra dem. Nyttede det? Vi ved det ikke. Kampen er ikke ovre endnu. Da de væbnede styrker forlod Afghanistan, blev en side i bogen vendt, nu begynder et nyt kapitel, som vi ikke kender. Hvem er så min næste? Hvor når bliver vi færdige med at hjælpe hele verden?

*Men om natten går livets far herved.
Og han lægger hånden på dig med sin fred.
Og hans øjne lyser milde:
Du har lov at være lille.*

En mand på rejse fra Jeriko til Jerusalem blev slået ned. To mennesker gik forbi uden at hjælpe, men den tredje, den fremmede samaritaner, fik medynk og hjalp manden.

En vinteraften skulle en kvinde med toget til Fredericia Banegård. Hun skulle videre med et andet tog 25 min. senere. Vinden på perronen var isnende kold og gik i blæren på hende. Hun så sig om efter et toilet. På vejen fra perronen og ned i ventesalen passerede hun en hjemløs. ”Har du ikke en 20’er til en kop kaffe?”, peb han og rakte hånden frem, men kvinden gik forbi ham uden at svare med blikket fast rettet på toiletdøren. Hun standsede med hånden på dørhåndtaget. Sørensen også! Hun rodede i sin håndta-

ske og fandt sin pung frem. Ingen mønter. Toiletdøren var og blev låst, den ville kun gå op, hvis man puttede en femkrone ind i sprækken. Så lød stemmen fra før bag hende; ”Er du trængende?” Hun vendte sig om og den hjemløse mand rakte en femmer frem mod hende.

Hvem er de værdigt trængende? I Ibens Krogsdals salme er vi dem, der skal ud at redde hele verden. Vi skal høre dem, der græder, vi skal hente andre ude i verdens vold og vi ved ikke om det overhovedet nytter noget.

Men der er én der aldrig, aldrig, aldrig spørger om det nytter, men om det er sandt. Vi mennesker måler altid, om vores resultater står mål med vores indsats, men der er én der ikke måler, én der kaster sig ind i kampen for at redde vores liv, én der altid kæmper mod det onde og mørke, om det så skal koste ham hans eget liv!

Kristus er vores redning. Han er vores samaritaner, der kommer til os, når vi mindst venter det. Han er den, der kan skænke os det evige liv, den der åbner sit himmelske hjem for os, skønt vores egen indsats aldrig rigtig bærer frugt. Kristus tæller ikke vores gode eller onde gerninger, Kristus søger altid sandheden.

Da Jesus blev født på jorden julenat, brød et lys frem i mørket. Kampen mellem ondt og godt er ikke ovre endnu. Men påskemorgen stod Jesus op af graven, lyset er på vej. Vi skal ikke spørge om vores indsats nytter noget, for vi har ikke det fulde overblik. Derfor skal vi holde os til det, der ligger foran os: Er det sandt, det vi gør, så skal vi gøre det, for så er Gudsriget nært. Aldrig, aldrig spørge om det nytter, men om det er sandt. Og hvis det gode ikke har sejret, så er det fordi kampen ikke er ovre endnu. Salige er

de øjne, som ser det I ser! Vi er de heldige, for vi har lyset, håbet hos os.

Derfor:

Lov, tak og evig ære være dig vor Gud,
Fader, søn og Helligånd.
Du som var, er og bliver, en sand treenig
Gud, højlovet fra første begyndelse, nu og i
al evighed. Amen

Anna Jensen

Tiltrædende præst i Thomas Kingos Kirke

Salmer (Den Danske Salmebog):

Nr. 3: Lovsanger Herre, min mund og min indre

Nr. 448: Fyldt af glæde over livets under

Nr. 365: Guds kærlighed ej grænse ved

Nr. 889: Du skal elske din næste som dig selv

Nr. 164: Øjne, I var lykkelige

Nr. 728: Du gav mig, o Herre, en lod af din jord

Redaktion

Sognepræst
Adam Garff
Gentofte Kirke
adg@km.dk

Sognepræst
Andreas Riis Damgaard
Præstevang Kirke
Hillerød
ard@km.dk

Søndagslæsning
udkommer hver uge på
www.grundtvig.dk
– hvor man også
kan tilmelde sig
elektronisk nyhedsbrev
om Søndagslæsning

Grundtvigsk Forum
Farvergade 27
1463 København K
Telefon 4193 9000
vartov@vartov.dk